

ANALYSENOTAT

2017 blev godt, 2018 bliver rekordernes år

▼ AF CHEFØKONOM STEEN BOCIAN

Resumé

2017 går på hæld – og så kan det jo være meget nyttigt at gøre status over året, der gik, samt kaste et hurtigt blik på året, som ligger for vores fødder. 2017 blev et godt år rent økonomisk. Trods fald i BNP i 3. kvartal, så steg BNP med cirka 2% sammenlignet med 2016. Beskæftigelsen er steget med 47.000 personer i løbet af året, der gik. Huspriserne er steget med 4,6 pct., og priserne på ejerlejligheder er steget med 9,1 pct.

Ikke nok med, at der har været tale om fin vækst i økonomien, så var 2017 også et år med fremgang i hele landet og i alle sektorer. Det er med andre ord svært at være andet end ganske godt tilfredse med økonomien i året, der gik.

Prognoser er naturligvis altid usikre, men meget tyder heldigvis på, at fremgangen kommer til at fortsætte i 2018. Med mindre, at der sker noget meget overraskende, kommer beskæftigelsen til at sætte rekord i starten af det nye år. Det samme gør sig gældende for huspriserne på landsplan, som på nuværende tidspunkt er beskedne 0,2 pct. lavere, end da de toppede i maj 2007. Hvis den økonomiske fremgang fortsætter, så bliver 2018 også et rekordår for BNP per indbygger. BNP per indbygger var i 3. kvartal 2017 0,8 pct. lavere end i 2007, den rekord har udsigt til at blive slået næste år. Meget tyder således på, at 2018 bliver rekordernes år for dansk økonomi.

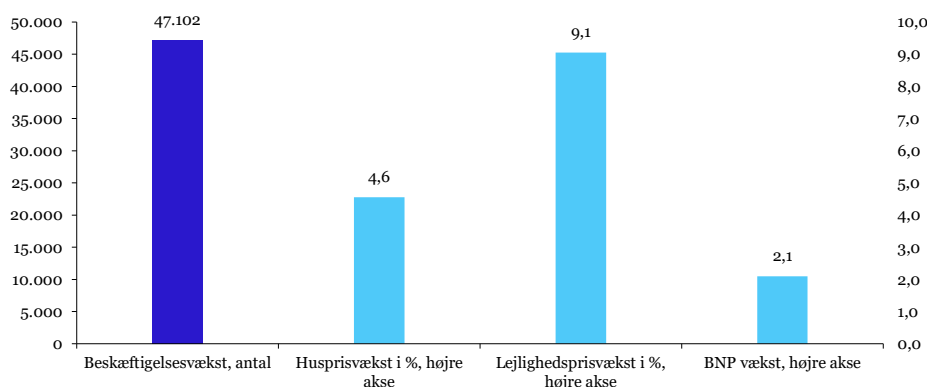
Beskæftigelsen er steget med 47.000 personer i 2017, og boligmarkedet fortsatte op

Fremgang i hele landet og i alle sektorer

2018 bliver rekordernes år

Figur 1

2017 blev godt år, rent økonomisk



Kilde: Danmarks Statistik og egne beregninger.

Note: Beskæftigelsesvækst er ændring fra sept. 2016 til sept. 2017. Boligpriserne er fra okt. 2016 til okt. 2017 og BNP er væksten 1.-3. kv. 2016 til 1.-3. kvartal 2017.

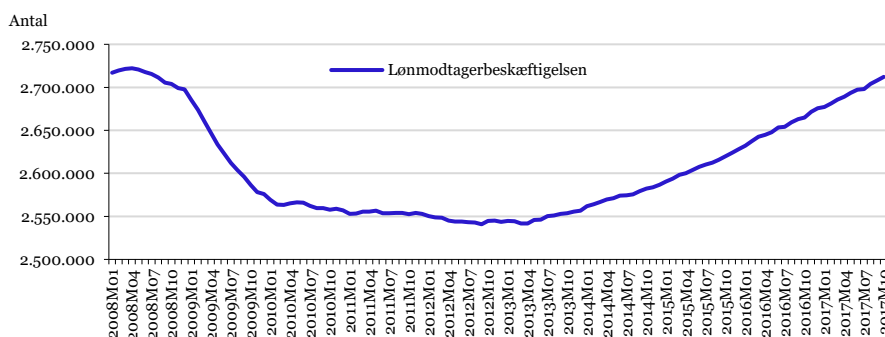
Mange nye job

Fremgangen på arbejdsmarkedet fortsatte i 2017. Målt fra oktober 2016 til oktober 2017, som er de senest tilgængelige tal, steg lønmodtagerbeskæftigelsen således med 47.100 personer. Beskæftigelsen nærmer sig dermed niveauet fra før krisen, som var det højeste niveau nogensinde. I oktober manglede kun 10.024 jobs, før rekorden blev slået.

47.100 nye arbejdspladser

Figur 2

Beskæftigelsen er steget kraftigt



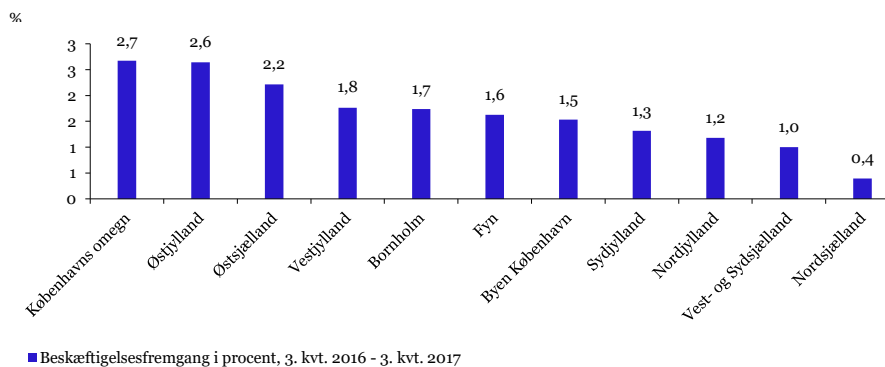
Kilde: Danmarks Statistik

Fremgangen i beskæftigelsen kom hele landet til gavn i 2017. Fra 3. kvartal 2016 til 3. kvartal 2017 har der været stigende beskæftigelse i alle landsdele. Målt over det seneste år er beskæftigelsen steget mest i Københavns omegn, jf. figur 3, men også Østjylland og Østsjælland har haft en kraftigt stigende beskæftigelse. I bund finder vi Nordsjælland, hvor beskæftigelsen "kun" er steget med 0,4 pct., men selvom fremgangen på arbejdsmarkedet har været svagere i Nordsjælland end i resten af landet, så er der trods alt blevet skabt 700 arbejdspladser i området.

Fremgang i hele landet

Figur 3

Beskæftigelsesfremgang i hele landet!



■ Beskæftigelsesfremgang i procent, 3. kv. 2016 - 3. kv. 2017

Beskæftigelsen nærmer sig som nævnt tidligere tiders rekorder samlet set. Kigger vi på udviklingen på tværs af landet, så sætter beskæftigelsen allerede rekord i nogle områder – men selvom beskæftigelsen nu stiger i hele landet, så er der dog også områder, hvor beskæftigelsen endnu er et stykke fra niveauet før krisen. Nogle af de områder har nok oplevet et permanent tab af arbejdspladser, da nedgangen i beskæftigelsen skal ses i lyset af, at der sker en fraflytning fra nogle af de områder. Det kan derfor være svært at få beskæftigelsen til at nå niveauet fra inden krisen i alle områder. Det gælder eksempelvis Vestjylland, hvor antallet af indbyggere i den erhvervsaktive alder er faldet med 17.900 personer over de seneste 10 år. I samme periode er beskæftigelsen ”kun” faldet med 14.000 personer. Så i det lys har arbejdsmarkedet i Vestjylland ikke klaret sig så ringe endda.

Tabel 1

Flere områder har allerede rekordhøj beskæftigelse

Afstand til beskæftigelsesniv. før krisen	Antal	%
Byen København	39.021	9,5
Københavns omegn	19.772	6,2
Nordsjælland	-9.263	-5,3
Bornholm	-1.592	-9,1
Østsjælland	280	0,3
Vest- og Sydsjælland	-20.485	-9,0
Fyn	-13.142	-6,1
Sydjylland	-17.707	-4,9
Østjylland	6.872	1,7
Vestjylland	-13.984	-6,3
Nordjylland	-11.827	-4,4
Total	10.024	0,4

Kilde: Danmarks Statistik. Tallene for landsgennemsnittet er opgjort på månedsniveau. De regionale tal er på kvartalsniveau.

Kigger vi på udviklingen på sektorer, så er der også fremgang over hele linjen. Der har været stigende beskæftigelse i alle sektorer over det seneste år. Det er bestemt ikke sædvanen, at beskæftigelsen både stiger i alle dele af landet og alle sektorer. Det understreger blot, at arbejdsmarkedet har været i fin form i 2017.

Fremgang i hele landet og i alle sektorer

Den kraftigste beskæftigelsesvækst finder vi inden for byggeriet, hvis vi alene kigger over det seneste år. Beskæftigelsen i byggeriet er steget med 4,1 pct. over det seneste år. Målt i antal arbejdspladser er der således skabt 6.275 nye arbejdspladser i byggeriet i 2017. Byggebeskæftigelsen er dog fortsat 17.549 personer lavere end før krisen.

Størst procentvis jobvækst i byggeriet

Landbruget havde også et godt år, hvad angår beskæftigelsen. Beskæftigelsen i landbruget steg således med 3,9 pct. i 2017. Det svarede til 1.605 nye arbejdspladser.

Målt i antal var den helt store jobskaber dog servicesektoren i 2017. Inden for handel og transport blev der således skabt 13.717 nye arbejdspladser. I erhvervsservice blev der skabt 6.960 arbejdspladser. I servicesektoren er beskæftigelsen generelt set højere end før krisen. Eksempelvis er der i dag 25.961 flere arbejdspladser inden for erhvervsservice, end før krisen ramte.

Målt i antal arbejdspladser, så var servicesektoren den store jobmotor i 2017

Beskæftigelsen i industrien er bestemt ikke tilbage på niveauet inden krisen, men beskæftigelsen stiger dog. I industrien blev der skabt 4.500 arbejdspladser i 2017. Der mangler dog stadig over 75.000 arbejdspladser sammenlignet med tiden inden krisen. Der er ikke grund til at forvente, at beskæftigelsen i industrien nogensinde når tilbage på niveauet inden krise, en del af beskæftigelsestabet er strukturelt.

Tabel 2

Fremgang i beskæftigelsen i alle sektorer

	Årsvækst i antal	Årsvækst i %	Afstand til før krise
Byggeri	6.275	4,1	-17.549
Landbrug	1.605	3,9	2.237
Kultur, fritid	3.821	3,4	7.308
Erhvervsservice	6.960	2,4	25.951
IKT	2.175	2,1	5.847
Handel og transport	13.717	2,1	12.167
Ejendomme	698	1,8	3.564
Industri	4.525	1,4	-75.711
Finans	961	1,2	-9.624
Offentlig administration	6.366	0,7	16.672

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger. Årsvækst er fra okt. 2016 til okt. 2017

Stigende boligpriser i hele landet

Det var ikke alene beskæftigelsen, som steg i 2017. Boligpriserne steg også i året, der gik – og de steg vel at mærke også i hele landet. Huspriserne steg således på landsplan med 4,6 pct. fra oktober 2016 til oktober 2017. Priserne på lejligheder steg med 9,1 pct. i samme periode. Lejlighedspriserne var allerede inden vi tog hul på 2017 nået op på det højeste niveau nogensinde, men der mangler fortsat en smule, når vi taler huspriserne. I september lå huspriserne 0,2 pct. under niveauet før krisen.

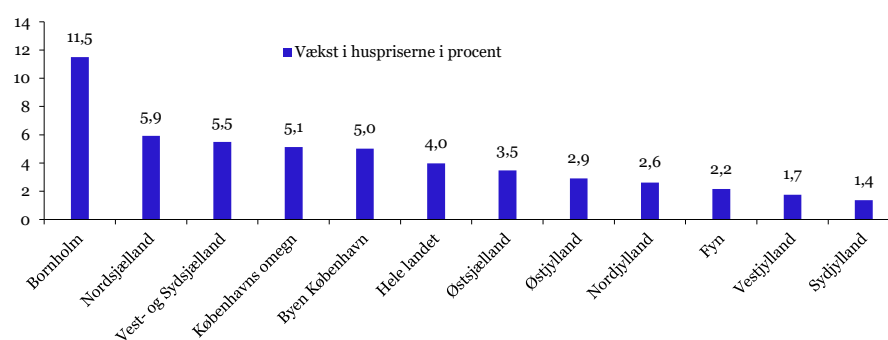
Huspriserne steg med 4,6 pct.

Boligpriserne steg i alle dele af landet. Den kraftigste prisvækst i 2017 var at finde på solskinsøen Bornholm. På Bornholm steg huspriserne med 11,5 pct. i 2017. Helt så

hurtigt gik det ikke i Syddjylland, hvor priserne steg med 1,4 pct. – men der var trods alt stigende huspriser i hele landet i 2017. Dermed så stiger friværdierne også i stort set alle områder, husholdningernes gældsætning stiger nemlig ikke ret meget i øjeblikket.

Figur 4

Fremgang på boligmarkedet i hele landet



Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger. Årsvækst er fra 3. kv. 2016 til 3. kv. 2017

Fin fremgang i BNP

Vi har endnu ikke det fulde overblik over væksten i BNP i 2017, men sammenligner vi BNP i årets tre kendte kvartaler med samme periode året før, så blev væksten på 2,1 pct. Det er ganske fin fremgang i økonomien.

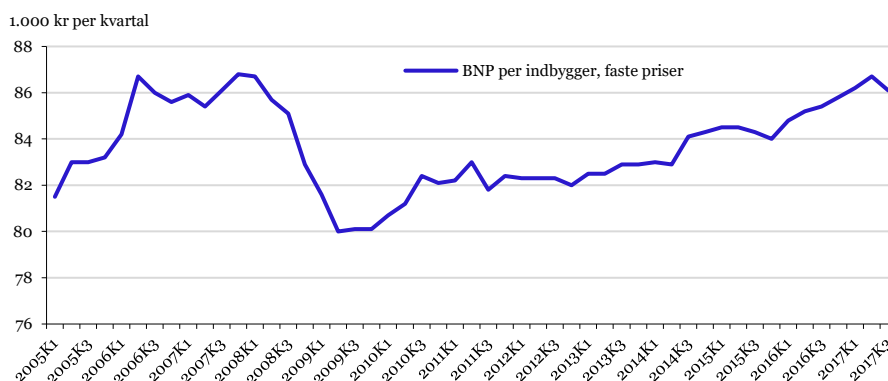
Vækst på 2,1 pct. i 2017

Fremgangen i BNP skal dog ses i lyset af, at indbyggerantallet stiger i disse år. Målt per indbygger steg BNP med 1,4 pct. i samme periode. Det svarer præcis til den gennemsnitlige årlige vækst i BNP per indbygger i perioden fra 1980 til 2016.

BNP per indbygger steg 1,4 pct.

BNP er samlet set højere end inden krisen, men kigger vi på BNP per indbygger, som er et bedre mål for hvor værdiskabende, vi reelt er, så lå BNP i 3. kvartal 2017 0,8 pct. under niveauet inden krisen. Så vi har endnu et lille styk vej i mål, før vi reelt sætter rekord for vores økonomiske aktivitet.

Figur 5

BNP per indbygger steg i 2017, men er fortsat under niveauet før krisen

Kilde: Danmark Statistik og egne beregninger

2018 bliver rekordernes år

Som tydeligt illustreret overfor, så blev 2017 et rigtigt fint år rent økonomisk. 2018 kan til gengæld blive et år med mange rekorder. BNP per indbygger kommer sandsynligvis til at passere niveauet fra inden krisen til næste år. Det er naturligvis ikke i sig selv imponerende, at BNP over en periode på 10 år ikke er steget, men det er nu alligevel en milepæl, at vi nu har fået fyldt hullet op. Huspriserne kommer sandsynligvis også til at sætte rekord i 2018 – der mangler kun 0,2%, og med den nuværende fremgang på boligmarkedet, så kan den rekord godt nå at blive slået i de sidste måneder af 2017, og dermed kommer vi til at få nye rekorder næste år, hvis ellers fremgangen fortsætter. Lønmodtagerbeskæftigelsen kommer efter alt at dømme også til at sætte rekord næste år – sandsynligvis allerede i januar.

At vi har udsigt til økonomiske rekorder er ikke udtryk for, at der ikke er udtryk for udfordringer i dansk økonomi, men tallene illustrerer, at det trods alt går ganske godt. Vi har en økonomisk højkonjunktur, og fremgangen kommer hele landet og alle sektorer til gavn. Det er da et opløftende budskab at gå ind i 2018 med.

BNP per indbygger,
huspriserne og
beskæftigelsen sætter nok
rekord næste år

▼ OM DETTE NOTAT

"2017 blev godt, 2018 bliver rekordernes år" er Dansk Erhvervs analysenotat nummer i 2017. Redaktionen er afsluttet den 28. december 2017.

▼ OM DANSK ERHVERVS ANALYSENOTATER

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

▼ KVALITETSSIKRING

Troværdigheden af tal og analyser fra Dansk Erhverv er afgørende. Dansk Erhverv gennemfører egne spørgeskemaundersøgelser i overensstemmelse med de internationalt anerkendte guidelines i ICC/ESOMAR, og alle analyser og beregninger gennemgår en kvalitetssikring.

▼ KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til cheføkonom Steen Bocian på sbo@danskerhverv.dk eller tlf. 3374 6601.

▼ NOTER